

LYDIA
DAVIS

Un impuls bizar

Integrala prozei scurte – volumul 2

Traducere din limba engleză
de Luana Schidu

Cuprins

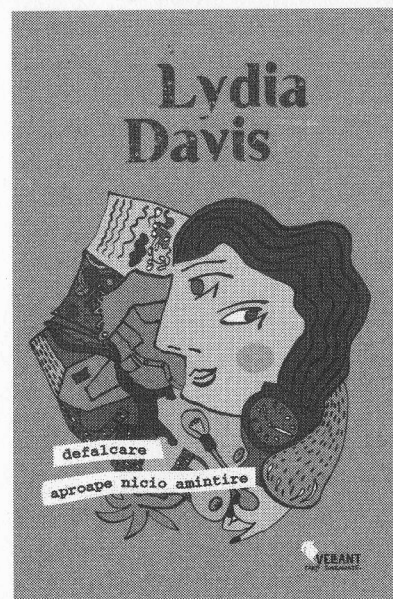
Samuel Johnson este indignat (2001)	5
Prieteni plictisitori	7
Un gazon tuns.....	8
Oameni de oraș.....	9
Trădare.....	10
Tribul alb	12
Călătoria noastră.....	13
O catedră specială	17
Informații sigure de la Herodot	19
Prioritate.....	20
Întâlnirea	22
Companie	25
Întâlnire cu un necunoscut.....	26
Exemple de <i>amintire</i>	30
Babeta și Ursuzul	31
Samuel Johnson e indignat:.....	42
Hotărâre de Anul Nou.....	43
Clasa întâi: exerciții de scriere.....	45
Interesant.....	46
Cel mai fericit moment.....	48
Datoria de jurat	49
O dublă negație	59
Vechiul dicționar.....	60
Omagiu conjunctivului.....	63
Ce dificilă!	64
Pierderea memoriei.....	65
Scrisoare către o firmă de pompe funebre	66
Jurnal tiroidian.....	68
Informație din nord privind gheața:.....	80
Crimă în Boemia	81
Amintiri fericite.....	82
Folosesc, cu rândul, un cuvânt care le place.....	85

Marie Curie, o femeie onorabilă	86
Mir din Hessen.....	102
Vecinii mei într-un loc străin.....	103
Istorie orală (cu sughițuri).....	106
Pacienta	107
Drept sau greșit.....	108
Alvin linotipistul.....	109
Speciali	115
Egoism.....	116
Eu și soțul meu	117
<i>Spleen</i> de primăvară.....	118
Pagubele produse de ea	119
Muncitori.....	121
Într-un ținut nordic	122
Departa de casă.....	137
Companie	138
Finanțe	140
Transformarea.....	141
Două surori (II)	142
Boilerul.....	145
Tânăra și săracă.....	159
Tăcerea doamnei Ilu	160
Aproape de final: dormitoare separate.....	163
Bani	164
Mulțumiri.....	165
Tulburări diverse (2007)	167
Un bărbat din trecutul ei.....	169
Eu și câinele.....	170
Luminată	171
Concursul de bun-gust.....	172
Colaborare cu Fly	173
Kafka pregătește cina	174
Furtună tropicală.....	183
Momente bune	184
Idee pentru un scurt film documentar.....	185
Subiecte interzise	186

Două tipuri	187
Simțurile.....	188
Probleme de gramatică.....	189
Mână	192
Viermișorul.....	193
Îngrijirea copilului.....	195
Ne e dor de tine – Un studiu despre scrisori cu urări de însănătoșire ale unor elevi de clasa a patra.....	196
Vânt trecător	219
Televiziune.....	221
Jane și bastonul	225
Să ajungi să-ți cunoști trupul	226
Neatenție	227
Mergând spre sud, citește <i>Worstward Ho</i>	228
Plimbarea.....	232
Tulburări diverse	242
Singură	244
Doamna D. și servitoarele ei	245
20 de sculpturi într-o oră	271
Nietzsche	272
Ce înveți în preajma bebelușului	273
Mama mamei ei.....	283
Cum se face	284
Insomnie.....	285
Arderea membrilor familiei.....	286
Calea către perfecțiune.....	290
Bursa.....	291
Helen și Vi – un studiu despre sănătate și vitalitate.....	292
Reducerea cheltuielilor.....	331
Reacția mamei la planurile mele de călătorie	333
Pentru șaizeci de cenți	334
Cum o să-i jelesc?	335
Un impuls bizar	338
Când nu putea să conducă mașina	339
Brusc înfricoșată	340
Spre bine.....	341

Cap, inimă	342
Străinii	343
Șoseaua aglomerată	345
Ordine	346
Musca	347
Călătorie cu mama	348
Intrare de indice	350
Fiul meu	351
Exemplu de perfect compus într-o cameră de hotel	352
Jurnal de la Cape Cod	353
Aproape gata: care-i cuvântul?	366
Un alt om	367

De același autor, la Editura Vellant a mai apărut:

Acest volum reunește primele două volume dintre cele patru care compun integrala de proză scurtă a scriitoarei americane Lydia Davis: *Defalcare* (*Break It Down*) și *Aproape nicio amintire* (*Almost No Memory*).

Îndrăzneță, tulburător de inteligentă și adesea extrem de comică, lumea pe care Lydia Davis o creează în volumele de proză scurtă ne amintește, într-o lume în care cuvintele se destrăbălează, ce înseamnă cu adevărat termeni precum economie, precizie și originalitate. Este o scriitoare la fel de mare ca Franz Kafka, la fel de subtilă ca Gustave Flaubert și la fel de esențială ca Proust.

Volumul *Defalcare* (*Break It Down*), publicat în 1986, a fost nominalizat pentru PEN/ Hemingway Award.

Redactare: Valentin Ion Ceașescu
Corectură: Irina Georgescu-Groza
Ilustrația copertei: Claudia Pascu
DTP: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DAVIS, LYDIA

Un impuls bizar / Lydia Davis;

trad.: trad. din lb. engleză de Luana Schidu. - București: Vellant, 2017

ISBN 978-606-8642-76-5

I. Schidu, Luana (trad.)

821.111

Samuel Johnson Is Indignant. Varieties of Disturbance

Original English language edition published by Farrar, Straus, and Giroux.

Copyright © 2009 by Lydia Davis. All rights reserved.

© 2017 Editura Vellant

Editura Vellant

Splaiul Independenței 319

București, Sector 6

www.vellant.ro

Toate drepturile asupra versiunii în limba română
aparțin Editurii Vellant.

SAMUEL JOHNSON ESTE INDIGNAT (2001)

Prieteni plictisitori

Cunoaștem doar patru oameni plictisitori. Restul prietenilor noștri ni se par foarte interesați. Cu toate acestea, majorității prietenilor care nouă ni se par foarte interesați noi le părem plictisitori: cu cât sunt mai interesați, cu atât noi le părem mai plictisitori. În cei care sunt undeva la mijloc, unde există un oarecare interes reciproc, nu avem încredere: simțim că, în orice moment, ei ar putea deveni prea interesați pentru noi sau noi prea interesați pentru ei.

Samuel Johnson: A Dictionary of the English Language
Original English language edition published by Samuel Johnson and Oliver
Copyright © 2009 by Libris Editura. All rights reserved.

© 2009 Editura Vellum

Editura Vellum
Bulevard Independenței 317
București, Sector 6
www.vellum.ro

Tous droits réservés. Toute réimpression ou utilisation non autorisée sans la permission écrite de l'éditeur est formellement interdite.

Un gazon tuns

Detestă să vadă un *gazon tuns*. Poate pentru că dacă anagramezi *tuns* obții *sunt*, verb nu întotdeauna confortabil. O parte din cuvântul *gazon* coincide cu o parte din *zonă*. *Gazon tuns* într-o *zonă acunsă*. Dar *zonă* poate fi scris din greșeală *noză*, iar o *noză ascunsă* e chiar mai amenințătoare decât o *zonă ascunsă*. Și-apoi, *gazon* sună precum *cazon* – deloc liniștitor. Un *tuns gazon ajuns cazon*. Și-atunci, în timp ce-ți *tunzi gazonul*, simți că ar trebui să-ți scuzi blazonul. O fi mai bine un *gazon udat* decât un *blazon pătat*? Sau un *blazon* nu este altceva decât un *zorzon*? Dar atunci un *blazon pătat* ar deveni un *zorzon ciudat*. Asemeni unui *bazon tăiat*. Tot atât de util, din punctul ei de vedere, ca un *gazon tuns*. Deși se spune că *gazonul* ajută la întreținerea *ozonului*. În regulă, numai că atunci un *gazon tuns* nu ar putea duce la un *ozon străpuns*? Mai bine un *gazon netuns* decât un *ozon străpuns*. *Străpuns* conține în el cuvântul *răspuns*, dar nu și *răspunsul*.

Oameni de oraș

S-au mutat la țară. La țară e destul de frumos: sunt prepelițe în tufișuri și broaște care trag cu ochiul de prin mlaștini. Dar ei nu se simt bine. Se ceartă mai des. Țipă amândoi, sau doar ea țipă și el își înclină capul. Acum, el e tot timpul palid. Ea se trezește noaptea speriată, pentru că-l aude trăgându-și nasul. Se trezește iarăși speriată, pentru că aude o mașină intrând pe alee. Dimineața, lumina soarelui le cade pe fețe, dar în pereți sporovăiesc șoareci. El urăște șoarecii. Se strică pompa. Înlocuiesc pompa. Otrăvesc șoarecii. Lătră câinele vecinului. Lătră și nu se mai oprește. Ei îi vine să-l otrăvească.

– Noi suntem oameni de oraș, zice el, și nu e niciun oraș drăguț în care să trăim.

Trădare

În fanteziile ei despre alți bărbați, pe măsură ce înainta în vârstă – despre alți bărbați decât soțul ei –, nu mai visa la intimitate sexuală, așa cum făcea odinioară, poate din răzbunare, când era supărată, poate din singurătate, când el era supărat, ci doar la o afecțiune și o înțelegere profundă, la stat mână-n mână, privindu-se-n ochi, adesea într-un loc public, cum ar fi o cafenea. Nu știa dacă schimbarea asta venea din respect pentru soțul ei, căci îl respecta cu adevărat, sau pur și simplu din lipsă de energie până la urmă, sau dintr-o conștiință a câtă activitate putea aștepta de la ea însăși, fie și într-o fantezie, acum că avea o anumită vârstă. Iar când era foarte obosită, nu putea imagina nici măcar afecțiunea și înțelegerea profundă, ci doar cea mai blândă formă de tovarășie, precum a fi împreună singuri într-o încăpere, stând în fotolii. Și s-a întâmplat că, pe măsură ce a îmbătrânit și a fost mai obosită, apoi a îmbătrânit și mai mult, și a fost și mai obosită, s-a mai petrecut o schimbare și a realizat că până și cea mai blândă formă de companie, singuri împreună, era acum prea viguroasă ca s-o poată îndura, și fanteziile ei au fost limitate la un fel de prietenie calmă printre alți prieteni, o prietenie pe care ar fi putut-o avea cu orice bărbat, având conștiința curată, și de fapt o are cu atât de mulți, care au fost și prietenii soțului ei sau nu, o prietenie care-i dădea confort și putere noaptea, când prietenii din viața în stare de veghe nu mai erau de ajuns, sau nu-i fuseseră de ajuns la sfârșitul zilei. Și astfel fanteziile au ajuns să nu mai poată fi distinse de realitatea vieții ei în stare de veghe, și n-ar fi trebuit să fie niciun fel de trădare. Cu toate acestea, pentru că erau fantezii pe care le

avea singură, noaptea, a continuat să le simtă ca pe un soi de trădare și poate pentru că le aborda în acest spirit al trădării, după cum poate trebuiau să fie ca să-i dea vreun fel de confort și putere, au continuat să fie, de fapt, un soi de trădare.

Tribul alb

Locuim lângă un trib de oameni albi fără sânge. Zi și noapte vin să fure câte ceva de la noi. Am ridicat garduri înalte de sârmă, dar sar peste ele precum gazelele și rânjesc cu răutate spre noi, care stăm și ne uităm pe fereastră. Se freacă pe creștetul capului până când părul subțire și cânepiu li se ridică în smocuri, și umblă țănoși de colo-colo pe terasa noastră pavată cu pietriș. În timp ce privim acest spectacol, alții se strecoară în grădina noastră și ne fură, nevăzuți, trandafirii, îndesându-i în niște saci care le atârnă pe umerii goi. Sunt jalnic de slabi, și, privindu-i, ni se face rușine de gardul nostru. Însă când pleacă, pierzându-se ca niște umbre albe în amurg, ne înfuriem în fața prăpădului pe care l-au făcut printre trandafirii noștri Heidelberg și Lady Belper și hotărâm să luăm măsuri și mai drastice împotriva lor. Nu vin întotdeauna pentru trandafiri, ci uneori – deși ținutul este acoperit pe kilometri întregi cu bolovani și bucăți de piatră – iau fix pietrele din pădurea noastră, și când ieșim din casă dimineața găsim pământul plin de gropi în care gândaci palizi colcăie orbește în pământ.

Călătoria noastră

Mama mă întreabă la telefon cum a decurs drumul cu mașina până acasă și eu spun „Bine“, ceea ce nu este un adevăr, ci o ficțiune. Nu poți spune adevărul tuturor, tot timpul și cu siguranță nu poți spune niciodată nimănui tot adevărul, pentru că ar dura prea mult.

Cuvântul „bine“ este cea mai mare abreviere și este, evident, greșit. Chiar și un drum lung cu mașina în doi poate fi dificil, iar în trei poate fi mult mai rău. Oricum, aproape întotdeauna începem o călătorie cu câteva vorbe de ocară, pentru că se pare că eu nu reușesc niciodată să plec la timp și Mac nu poate să sufere să plece cu un minut mai târziu, și mai e și Junior. În general, Mac își recapătă buna dispoziție după ce pornim, dar de data aceasta a continuat să se răstească la mine pentru că nu i-am spus cu destul timp în urmă unde să cotească sau i-am dat prea multe indicații deodată. Colac peste pupază, îi tot spuneam să schimbe viteza. Mașina e veche și transmisia e zgomotoasă, așa că mi-e greu să-mi dau seama dacă e în viteza potrivită.

Apoi a început să miroasă a ulei ars. Mai era o mașină în fața noastră, umplută până la refuz cu un fel de grup religios, așa că știam că putea să fie de la ei, iar când am ajuns la un atelier auto ei au intrat și n-a mai mirosit a ulei ars, așa că dispoziția lui Mac s-a îmbunătățit un pic.

Dar eram încă într-o zonă muntoasă, și Junior a început să spună pe ce munți avea de gând să urce anul viitor – o să urc pe ăla, spunea el, arătând într-acolo, și pe ăla, ăla cum se numește? Whiteface? O să urc pe Whiteface și apoi pe celălalt. O să urc pe ăla de-acolo, ăla cum se numește? Charles? Dar celălalt? Cum îi

zice? Mungus? Fungus? Mangoes? Mongoose? Hei, uitați-vă la ăla – tre' să fie cel mai mare. Ăla cum se numește?

Tot întorceam harta pe toate părțile, încercând să-mi dau seama cum se numeau munții aceia, și cu toate că Junior vorbea atât de repede, purtându-se mai degrabă ca un copil de șase ani decât ca unul de nouă, nu vedeam niciun rău în această conversație. Dar Mac a spus că se simte de parcă am fi într-un autocar turistic și ne roagă să tăcem. Orice pierdere a controlului, oricât de mică, îl face să devină nervos.

În cele din urmă am ajuns pe autostradă și atunci, bineînțeles, am simțit nevoia să merg la toaletă. Întotdeauna îmi vine să merg la toaletă când suntem pe o autostradă importantă. Din fericire am ajuns la un refugiu destul de curând, și dacă tot eram acolo, ne-am așezat la o masă de picnic să ne mâncăm sandviciurile. Masa de picnic nu era prea curată – avea câteva pete lipicioase și niște clei de prins păsări – dar soarele era călduros și tocmai începeam să mă relaxez și să mă amuz uitându-mă la oamenii care treceau pe lângă noi în drum spre toalete, când Junior s-a întors de acolo și mi-a cerut bani pentru un suc. Întotdeauna cere suc dacă vede un automat de sucuri, și de obicei spun nu, ceea ce am spus și de data asta.

Acum a hotărât să facă scandal și a spus că nu se mai urcă în mașină dacă nu-i luăm un suc, apoi a pornit-o pe iarbă spre zona de plimbat câinii și s-a așezat îmbufnat pe un fel de conductă mare, îndoită care ieșea din iarbă. Așa că Mac, care e mai dispus să cedeze decât mine, a zis să-l lăsăm să-și ia suc, și l-am chemat înapoi pe Junior și i-am dat banii, iar el a plecat și s-a întors cu sucul. Am făcut însă greșeala să citesc ingredientele, și când am văzut cătă cofeină conținea, am început să fac caz de asta și nu m-am mai oprit nici după după ce ne-am întors în mașină, până când am văzut că Junior era din nou pe punctul de a se supăra și toată treaba asta nu mai avea niciun rost. Așa că am tăcut și am început să mă șterg pe mâini cu niște șervețele umede numite Wet Ones, care au un miros dulceag, și mirosul a umplut mașina atât de rău încât acum amândoi s-au întors împotriva mea.

După aceea, Junior a fost destul de vesel, fiindcă sucul îl făcea să se simtă cu câțiva ani mai mare, îmi dădeam seama după felul în care stătea răsturnat, cu genunchii depărtați și mâinile atârânădu-i, și atmosfera din mașină s-a îmbunătățit și mai mult când o mulțime de bărbați și femei pe motociclete ne-au depășit mergând cu vreo 150 de kilometri pe oră. Mac a zis că speră să fie opriți pentru depășirea vitezei, și gândul la asta l-a înveselit atât de mult încât a început o conversație cu mine. M-a întrebat ce fel de mașină să ne luăm când o să ne cumpărăm una nouă. A sugerat un Dodge Caravan, și Junior s-a trezit din visare și a zis că el vrea o Corvette. Mac l-a întrebat de unde avea să ia 30 000 de dolari. Junior n-a știut să răspundă, apoi s-a gândit să întrebe cât dăduse Mac pe Voyagerul nostru. 7 000 de dolari, a spus Mac, ceea ce l-a descumpănit pe Junior, dar mie nu mi s-a părut corect, fiindcă nu i-a spus că a cumpărat-o la mâna a doua, așa că i-am dat informația asta pur și simplu pentru a îndrepta lucrurile, și bineînțeles că Junior a spus că o să-și ia și el o Corvette la mâna a doua. Mașinile nu sunt însă subiectul meu preferat, așa că în scurt timp l-am abandonat și am revenit la ce făceam înainte, adică la uitat pe geam.

Am trecut printr-un loc unde Departamentul pentru Șosele defrișase pădurea de pe marginea drumului și plantase niște copaci. Copacii erau acoperiți cu un frunziș roșu, ofilit și erau, evident, muribunzi. Asta m-a făcut să mă gândesc la despădurire, apoi la dispariția fermelor de familie, ceea ce cumva m-a determinat să revin la conținutul de cofeină. Atunci am început să încerc să identific copacii noi pe care-i cunoscusem în vacanță, și după ce am renunțat și la asta, am stat doar și mi-am privit grăsimea de pe braț zgribulindu-se în curentul care intra pe fereastra deschisă.

Lucrurile au continuat oarecum la fel. La un moment dat a început să mi se pară că aveam mușcăături de păianjen pe picioare; mai târziu Mac m-a întrebat dacă nu cumva pusese ceva ciudat în sandviciuri; Junior a răsucit biletul de autostradă, făcând din el un telescop, și Mac a țipat la el; dar apoi am tăcut cu toții, privind rămășițele unui accident destul de dramatic de pe marginea drumului.

La refugiu mă gândisem că circa 50% din oamenii pe care-i vedeam păreau să fi avut o vacanță mai bună decât avusesem noi. Dar 50% din ei păreau s-o fi avut mai proastă, așa că m-am simțit bine.

Când mai aveam douăzeci de minute până acasă, Junior a vrut să ne oprim la un Holiday Inn și să rămânem peste noapte și nu putea înțelege de ce noi refuzam. Dar tot cam atunci mi-am dat seama că există o anumită loialitate între noi, ca membri ai unei familii, și asta face ca niciodată doi dintre noi să nu se supere pe al treilea în același timp decât din când în când, ca în cazul șervețelilor Wet Ones.

O catedră specială

Eu și el suntem amândoi profesori în sistemul universitar și vom fi profesori până când vom ajunge prea bătrâni ca să predăm, și cu siguranță ne-ar plăcea să primim fiecare o catedră specială la universitățile noastre, dar până acum n-am primit decât tipul greșit de catedră specială, o catedră specială care aparținea unei prietene, o catedră care alunecă și are picioarele strâmbe și e specială pentru ea din motive pe care nu ni le mai amintim. Noi, cei care predăm în sistemul universitar, am vrea o catedră specială, care să fie mai bine plătită și să nu mai trebuiască să predăm atât de mult și să facem parte din atâtea comisii – în loc de asta, am sta la catedra noastră specială. Dar nu am primit nicio catedră specială de la universitățile noastre, doar catedra asta ciudată a prietenei noastre, care s-a mutat cu mulți ani în urmă și a trebuit s-o părăsească și care nu vrea să renunțe la ea din motive pe care le-am uitat sau nu le-am știut niciodată. În tot acest timp am fost angajați la universitățile noastre doar ca să predăm de la un an la altul, fără a avea măcar siguranța titularizării. Acum însă unul dintre noi a avut un pic de noroc și a primit un post de titular, deși nu la universitatea lui, și părăsindu-și slujba actuală, cea fără titularizare, trebuie să părăsească și catedra specială pentru prietena noastră, fiindcă se mută departe și acolo unde se duce n-o să aibă loc pentru ea. Deși e o mulțime de spațiu gol în statul în care se duce, practic mai mult spațiu gol decât în orice stat în afară de Wyoming, va locui acolo într-o casă foarte mică, prea mică pentru o catedră, mai ales una greoaie, făcută din butoaie de vin. Așa că acum eu voi fi cea care va avea grijă de catedra prietenei noastre;

Respect pentru oameni și cărți

a trecut de la el la mine, deși nu fără efort, fiind atât de grea. Și poate, îmi zic, catedra ei specială, cu mapa ei ciudată de vinilin roșu deasupra, cu cep în spate și dop autentic, îmi va aduce acum și mie noroc în carieră.

Informații sigure de la Herodot

Acestea se știu despre peștii din Nil: